

Bylo tudíž takto vyrovnáno celkem 4389.04 RM., čímž žalující zaplatila celý vymáhaný kapitál s úrokem. Mezi stranami bylo výslovně umluveno, že platy se mají dít v Praze v bankovkách, a to buď RM. nebo Kč hotově nebo na účet žalované u poštovní spořitelny nebo u České banky Union. Žalující činila všechny platy smluvným způsobem. Podle této úmluvy bylo RM. přepočítáváti podle kursu bankovek, tedy podle kursu valut a nikoliv podle kursu devis. N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, p r v ý s o u d z těchto d ů v o d ů: Mezi stranami bylo umluveno, že žalující může úhradu poukázat v Kč buď na účet žalované v Praze u Poštovní spořitelny anebo České banky Union, kdyby jí koupě RM. způsobila obtíže. Bylo tedy mezi stranami (oběma v tuzemsku) umluveno placení v RM. bankovkách anebo Kč hotově aneb na účet žalované u hořejších peněžních ústavů. Bankovky jsou však valuty ve smyslu § 2 vlád. nař. ze dne 29. února 1924, nikoli devisy. Nutno použít tedy při jejich přepočítávání kursu valutového, nikoli devisového. V tomto smyslu zní také vyjádření Národní banky čs. v Praze, že devisové předpisy by se na tento případ vztahovaly jen, kdyby žalující byla zavázána platit do Německa. V tomto případě by byla povinna podle devisových předpisů vyrovnati svůj závazek prostřednictvím »Sběrného účtu německé súčtovací pokladny, Berlín«, na kterýžto účet jsou vklady odpočítávány kursem devis. Kurs valutový použitý žalující při přepočítávání Kč v RM. jest správný a použila žalující nejvyššího kursu toho kterého dne. Žalující použila tedy právem při přepočítávání Kč v RM. kursu valutového a hledíc k tomu zaplatila úplně kapitál i s příslušenstvím.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dlužník byl podle rozsudku ho zavazujícího povinen platit žalované straně v Praze v říšskoněmeckých markách. Přijímala-li žalovaná strana jako plat československé koruny, přijímala je v kursu, za který byly v Praze dosažitelné říšskoněmecké bankovky, v kterémžto případě podle zprávy Národní banky československé vyrovnání dluhu mezi tuzemci se neděje podle kursu devis, a je proto správné právní stanovisko odvolacího rozsudku, uznávajícího přepočtení platů žalující strany podle kursu valut. Není sporné, že pohledávka žalované strany byla zaplacená, je-li vzat za základ pro přepočtení platů dlužníka tento kurs; bylo proto žalobě vyhověno právem.

Čís. 15506.

Fond pro opatření strojených hnojiv v likvidaci zanikl likvidací skončenou dne 31. prosince 1933 a nemůže býti spornou stranou.

(Rozh. ze dne 16. října 1936, R I 876/36.)

P r v n í s o u d zamítl žalobu, již se žalobce domáhal na žalovaném fondu vrácení prý neprávem přijaté peněžní částky. O d v o l a c í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Žalovaný fond byl samostatnou právnickou osobou ve smyslu § 3, odst. 3 zákona ze dne 23. prosince 1920 č. 683 Sb. z. a n. Jako takový vznikl fond nejpozději dnem, kdy uvedený zákon vstoupil v účinnost, protože podle § 4 l. c. mělo mu ten den připadnouti již určité jmění, což tedy předpokládalo způsobilost nabytí práva. Ke vzniku nebylo tedy potřeba jiné právní skutečnosti nežli právě jenom účinnosti uvedeného zákona, jež nastala dnem prohlášení, to jest 31. prosince 1920 (§ 18, posl. odst.). Ani v tomto zákoně, ani ve statutu obsaženém v nařízení vlády č. 1/21 Sb. z. a n. není uvedeno, jakou právní skutečností má nastati zánik fondu jako právnické osoby. Z předpisu § 14 zákona lze jenom souditi, že šlo o opatření přechodné, jež mělo pominouti, jakmile by byly splněny úkoly fondu v zákoně přikázané; v tom případě mělo dojít k likvidaci fondu. O této likvidaci nařizuje § 14 uvedeného statutu, že její počátek i ukončení činnosti fondu má býti oznámeno vyhláškou ministra zemědělství v úředním listě. Ani ukončení činnosti fondu samo o sobě, ani zavedení likvidace není ještě zánikem právní osobnosti, nýbrž značí toliko omezení účelu případně činnosti fondu v tom směru, že právní poměry mají býti ukončeny, že potřebné hotovosti mají býti vymoženy a použity podle platných předpisů. Tato likvidace předpokládá tedy trvání právnické osobnosti. Podle toho, co bylo o likvidaci ustanoveno v uvedených předpisech, neprovádí ji soud, nýbrž ministerstvo zemědělství v řízení správním. Ani po uvolnění obchodu se strojenými hnojivy, k němuž došlo nařízením vlády č. 357/21 Sb. z. a n., nebylo nic změněno na právech a povinnostech fondu (§ 2, odst. 2 cit. nař.). Teprve v § 3 zákona ze dne 22. ^{prosince} prosince 1922 č. 233 Sb. z. a n. bylo nařízeno, že fond předloží po ukončení své likvidace Národnímu shromáždění nejdéle do 31. března 1925 své konečné vyúčtování. Z tohoto předpisu a podle konečné lhůty v tomto zákoně výslovně stanovené jde jasně najevo, že sám zákonodárce považoval poslání fondu za ukončené ve smyslu § 14 zákona č. 683/20, čímž pak bylo také vysloveno, že právní osobnost fondu zůstává již jenom časově vymezena na dobu trvání likvidace. Když pak podle zprávy ministerstva zemědělství, tedy úřadu, který podle zákona ve správním řízení likvidaci prováděl, byla likvidace dnem 31. prosince 1933 již skončena, nebylo tu již ani majetkových hodnot, jež by mohly býti podkladem fondu a zanikla také jeho právní osobnost. Soud nemůže prozkoumávati, zda byla likvidace provedena správně a podle předpisů. Lze tu ještě poznamenati, že uveřejněním zákona č. 233/22 (v § 3) bylo vyhověno již také § 14 statutu a že se tak tento předpis, k němuž žalobce zvlášť poukazoval, stal obsoletním. Podle toho tedy v době podání žaloby, to jest 30. ledna 1935, žalovaného fondu již nebylo, a to ani jako právnické osoby v likvidaci, která byla již provedena, takže na straně žalované není právního subjektu ke sporu způsobilého.